

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Отношенията между ЕС и Канада“ (становище по собствена инициатива)

(2011/C 48/16)

Докладчик: г-н **José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO**

На 26 февруари 2009 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно:

„Отношенията между ЕС и Канада“.

Специализирана секция „Външни отношения“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 септември 2010 г.

На 465-ата си пленарна сесия, проведена на 15 и 16 септември 2010 (заседание от 16 септември), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с единодушие.

1. Заключение и препоръки

1.1 Гражданските общества в Европа и Канада споделят някои общи ценности, в това число и икономически, които са в основата на идентичността на техните общества през XXI-ви век. Обединяването на тези принципи може да донесе добавена стойност както за Европейския съюз, така и за Канада, а в крайна сметка и за цялата международна общност.

1.2 По тази причина Канада следва да бъде важен партньор за ЕС. Настоящите отношения са адекватни, но биха могли да бъдат характеризирани като въздържани. В този смисъл ЕИСК посреща със задоволство започването на преговорите за сключване на всеобхватно икономическо и търговско споразумение. То създава големи очаквания не само по отношение на бъдещето на отношенията между ЕС и Канада, но и за трансатлантическите отношения. Да не забравяме, че САЩ и Канада, наред с Мексико, са подписали Северноамериканското споразумение за свободна търговия (NAFTA) и в този смисъл Канада би могла да представлява врата към пазарите на САЩ.

1.3 ЕИСК посреща със задоволство резултатите от неотдавнашната среща на върха ЕС-Канада, която се проведе на 6 май 2010 г. Що се отнася до различията по отношение на издаването за визи, ЕИСК приветства факта, че лидерите поеха ангажимент за разрешаване на този проблем и смята, че намерението на канадската страна да преразгледа своята политика в областта на убежището следва да допринесе в положителна посока за улесняването на издаването на визи за всички граждани на ЕС в режим на пълна реципрочност.

1.4 ЕИСК смята, че включването на конкретни условия за участие и съгласие на провинциите, териториите и гражданското общество в преговорите ще бъде от жизненоважно значение за успешното изпълнение на Споразумението. Отварянето на пазарите на обществените поръчки е един от елементите, които представляват най-голям интерес за ЕС. Канадските провинции имат много широки правомощия в тази област, поради което

преговорите по този аспект също трябва да се водят с тяхно участие. Предвид разногласията по този въпрос между различните социално-икономически участници, ЕИСК смята, че активното участие на социалните партньори в преговорите в тази област ще бъде безусловно необходимо.

1.5 ЕИСК подкрепя участието на Европейския парламент в този процес чрез адекватно проследяване и информиране относно преговорите, а не само чрез приемането и ратифицирането на окончателната редакция на споразумението съгласно Договора от Лисабон.

1.6 Би било желателно след сключването на споразумението Съвместният комитет за сътрудничество ЕС-Канада да поеме функции, сходни на Трансатлантическия икономически съвет ЕС-САЩ, с цел, наред с другото, да допринесе за напредъка на сближаването на нормативните уредби между ЕС и Канада.

1.7 ЕС трябва да преговаря за сключването на амбициозно споразумение, което да обхваща всички аспекти на търговските отношения между ЕС и Канада, включително и по отношение на обществените поръчки. В този смисъл е от особено значение да се потърси спешно решение за отстраняване на реалните пречки, с които се сблъскват предприятията, посредством хармонизиране на регулаторните уредби и премахване на нетърговските бариери.

1.8 В споразумението трябва да се разглеждат аспектите, свързани с околната среда и устойчивото развитие.

1.9 ЕИСК е на мнение, че както ЕС, така и Канада не бива да пропускат възможността за сближаване на отношенията, което ще бъде от полза и за двете общества. Затова е целесъобразно и двете страни да поддържат постоянен диалог с представителите на организираното гражданско общество, не само по време на преговорите, но и за проследяване на прилагането и резултатите от бъдещото споразумение с оглед на неговото подобряване.

1.10 ЕИСК предлага в рамките на споразумението да се създаде съвместен консултативен орган на организираното гражданско общество в ЕС и Канада. Този орган би изпълнявал консултативни функции преди да бъде създаден съвместният орган, който ще представлява основното политическо ръководство на споразумението и би могъл да изготвя становища в областите, обхванати от споразумението. Този консултативен комитет би могъл да се изгради по модела на другите съвместни консултативни органи на гражданското общество, най-скорошен пример за които е съвместният консултативен комитет, включен в споразумението за асоцииране между ЕС и Централна Америка от 2010 г.

2. Въведение

2.1 Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) анализира отношенията между Европейския съюз (ЕС) и Канада през 1996 г.⁽¹⁾ Оттогава се случиха редица събития, в резултат на които се промени контекстът на тези отношения към настоящия момент, което от своя страна обуславя необходимостта от изготвянето на настоящото становище.

2.2 Гражданските общества в Европа и Канада споделят някои общи ценности, които са в основата на идентичността на техните общества през XXI-ви век. Обединяването на тези принципи може да донесе добавена стойност както за ЕС, така и за Канада, а в крайна сметка и за цялата международна общност, в области като икономиката, политиката в областта на околната среда, сигурността, имиграцията и др. Освен това би било желателно по-активно многостранно сътрудничество по въпроси като икономическото управление, изменението на климата и разрешаването на конфликти.

2.3 В този смисъл има висока степен на допълняемост в много сектори на икономиките им. И двата региона споделят някои общи икономически ценности, които биха улеснили сключването на споразумение. На 6 май 2009 г. в Прага се състоя среща на високо равнище между ЕС и Канада, основният резултат от която беше започването на преговори за сключване на всеобхватно икономическо и търговско споразумение между двете страни (на английски СЕТА).

2.4 ЕИСК приветства започването на преговорите по споразумението и се надява, че то ще отбележи началото на нов етап в отношенията между ЕС и Канада, като даде импулс на сътрудничеството в полза и на двете страни. Това ще бъде и ясен сигнал за международната общност, че и ЕС и Канада отхвърлят протекционизма в настоящия период на икономическа и финансова криза. От друга страна, укрепването на трансатлантическите отношения е немислимо без пълноценното участие на Канада.

2.5 Интересно е да се отбележи, че когато бъде сключено, то ще представлява първото търговско споразумение, подписано в по-ново време между съвкупност от страни, повечето от които членки на ОИСР, които са еднакво чувствителни по отношение на икономическия растеж и създаването на работни места. В този

смисъл се очаква споразумението да постави здрава основа по отношение на аспектите, свързани с устойчивото икономическо, социално и екологично развитие и с консултациите с гражданското общество и надзора върху прилагането на търговското споразумение.

3. Гражданското общество в Канада

3.1 Канадската система за консултации с гражданското общество се различава от европейската. Както парламентарните комисии, така и федералните министри провеждат *ad hoc* консултации. Последните са задължителни в рамките на канадската парламентарна процедура, при която трябва да се докаже, че въпросните консултации наистина са се състояли. Консултациите с гражданското общество на провинциално равнище също са широко разпространена практика.

3.2 Близко 4,6 млн. работници⁽²⁾ в Канада членуват в синдикати, което представлява 26,1 % от всички работници. Въпреки че през последните десет години броят на членовете на синдикалните организации се е увеличил с над половин милион работници, което се дължи на пропорционалното нарастване на броя на работните места, през този период процентът на работниците, членувачи в синдикални организации, почти не се е променил, оставяйки на сходно равнище.

3.3 Канадският конгрес на труда (ККТ)⁽³⁾ е водещият представител на националното синдикално движение. Повечето от националните синдикати в Канада са членове на ККТ, който се състои от 12 провинциални и териториални федерации и 136 съвета на работниците и представлява близо 3 млн. работници, членувачи в синдикални организации. Целите му включват постигане на по-приемливи заплати и условия на труд, подобряване на стандартите относно здравословните и безопасни условия на труд, справедлив режим на данъчно облагане и социални програми, включително услугите, свързани с детски грижи и болничните осигуровки и пенсиите. Освен това той се застъпва за подобряване на програмите за обучение и създаване на работни места.

3.4 Канадският съвет на изпълнителните директори⁽⁴⁾ е основната организация на работодателите в страната. Състои се от около 150 членове, представители на водещите канадски предприятия и изтъкнати бизнесмени от всички производствени сектори. Основната цел на организацията е да представлява интересите на работодателите на три равнища: в Канада, Северна Америка и на световно равнище. В Канада дейността ѝ се съсредоточава върху национални въпроси като паричната и данъчната политика, околната среда, конкурентоспособността, дружественото право и законодателството. В Северна Америка, дейността ѝ е насочена основно към икономическата взаимозависимост между САЩ и Канада и Северноамериканското споразумение за свободна търговия (NAFTA). На световно равнище организацията се занимава с въпроси в областта на международното данъчно облагане, търговията, инвестициите, политиката на развитие, двустранните и многостранните отношения.

⁽¹⁾ Становище EXT/142 „Отношенията между Европейския съюз и Канада“, Брюксел, 27 ноември 1996 г.

⁽²⁾ Labour Force Survey 2008 („Проучване на работната сила, 2008 г.), статистически данни за Канада“.

⁽³⁾ <http://canadianlabour.ca>.

⁽⁴⁾ <http://www.ceocouncil.ca/en/>.

3.5 Освен това на национално равнище Канадската федерация на независимите предприятия⁽⁵⁾ наброява 105 000 членове от всички сектори и нейната цел е да представлява интересите на МСП на федерално, провинциално и териториално равнище. Освен това съществува и Канадска търговска палата⁽⁶⁾, която има значително влияние на национално равнище.

3.6 Що се отнася до потребителите, най-представителната организация, защитаваща техните интереси, вероятно е Асоциацията на канадските потребители⁽⁷⁾. Основната ѝ цел е да информира потребителите⁽⁸⁾, както и да представлява позициите им пред правителството и предприятията при разрешаването на конфликти, свързани с потреблението.

3.7 В Канада има също и няколко селскостопански организации. Най-голямата от тях е Канадската селскостопанска федерация⁽⁹⁾ с над 200 000 членове, създадена през 1935 г., за да могат канадските селскостопански производители да разполагат с единен глас, който да изразява техните позиции. Става въпрос за организация „шапка“, която представлява провинциалните организации и националните групи на производителите. Тя защитава интересите на канадските селскостопански производители и на хранително-вкусовия сектор.

3.8 Секторът на рибарството се представлява главно от Канадския съвет по рибарство (КСП)⁽¹⁰⁾. Той представлява риболовната промишленост на национално равнище и в него членуват около 100 предприятия, които обработват по-голямата част на канадското производство на рибни и морски продукти.

4. Нов импулс за отношенията ЕС-Канада: икономически обмен и политически отношения

4.1 Канада е четиринадесетата икономика в света с БВП от 1,51⁽¹¹⁾ трилиона щатски долара. Основният икономически сектор в Канада са услугите, които през 2008 г. представляват над 69,6 %⁽¹²⁾ от БВП и осигуряват заетост на три четвърти от активното население на страната⁽¹³⁾.

4.2 За 2009 г. се очаква отрицателно търговско салдо от 34309 млн. щ.д., а през 2008 г. излишъкът е бил в размер на 7606 млн. щ.д. Основен дял в износа на страната заемат автомобилите и автомобилните части, промишленото оборудване, самолетите, телекомуникационното оборудване, химическите

продукти, пластмасите и торовете. Според съвместен документ ЕС-Канада от март 2009 г. едно от всеки пет работни места в Канада е свързано с търговията.

4.3 Официалните отношения между ЕС и Канада датират от 1959 г., когато беше подписано Споразумението за сътрудничество за мирно използване на ядрената енергия. Оттогава бяха подписани редица споразумения и декларации между двете страни. В съответствие с Новата трансатлантическа програма, подписана със САЩ през 1995 г., на срещата на върха ЕС-Канада през декември 1996 г. бяха приети Политическа декларация и План за действие с двойната цел развитие на двустранните политически и икономически отношения и улесняване на сътрудничеството по многостранни въпроси. Освен това гореспоменатият план предвижда провеждането два пъти годишно на срещи на върха, с цел преразглеждане и насърчване на двустранните отношения.

4.4 Канада и ЕС поддържат интензивни икономически отношения. През 2009 г. търговията със стоки между двете страни възлиза на 40,2 млрд. евро⁽¹⁴⁾, а тази с търговски услуги (с изключение на обществените услуги) на 18,8 млрд. евро. Освен това тенденцията през последните години беше доста положителна, тъй като между 2000 г. и 2009 г. износьт на стоки от ЕС за Канада нарасна от 21,1 млрд. до 22,4 млрд., а вносът на стоки от Канада в ЕС за същия период намаля от 19 млрд. до 17,8 млрд. Така излишъкът на ЕС в търговията със стоки през миналото десетилетие се увеличи от 2,1 млрд. евро на 4,7 млрд. евро. ЕС изнася за Канада основно лекарства, моторни превозни средства и самолетни двигатели. От друга страна, Канада изнася за ЕС основно самолети, диаманти, желязна руда, лекарства и уран. През 2009 г. излишъкът в търговията с услуги също е в полза на ЕС, с внос от 2,5 млрд. евро.

4.5 Един от аспектите, представляващи най-голям интерес за ЕС в икономическата сфера, е либерализирането на пазара на обществените поръчки. Докато канадските предприятия се ползват от свободен достъп до европейските обществени поръчки благодарение на факта, че Канада, както и ЕС, са подписали Споразумението за обществени поръчки (GPA, 1994) на Световната търговска организация (СТО), европейските предприятия не се ползват от реципрочно третиране в Канада. Провинциите разполагат с правомощия в сектори като енергетика, околна среда, транспорт и здравеопазване. Така че очевидно е важно те да бъдат включени в процеса на преговорите за постигане на задоволително споразумение, което да носи икономическа полза на ЕС. В началото на тази година Канада подписа търговско споразумение със САЩ за отваряне на своите пазари за обществени поръчки на порегионално равнище. Канада отправи предложението в отговор на протекционистките мерки „Buy American“, въведени от САЩ с цел стимулиране на американската икономика. Споразумението показва волята на провинциите за отваряне на техните пазари за обществени поръчки за международната конкуренция.

⁽⁵⁾ <http://www.cfib.org>.

⁽⁶⁾ <http://www.chamber.ca>.

⁽⁷⁾ <http://www.consumer.ca>.

⁽⁸⁾ Други организации на потребителите в Канада: Съветът на канадските потребители; Обществото на канадските професионални потребители; Опция потребители („Option consommateurs“) и Съюзът на потребителите.

⁽⁹⁾ <http://www.cfa-fca.ca/pages/home.php>.

⁽¹⁰⁾ <http://www.fisheriescouncil.ca/>.

⁽¹¹⁾ 1,3 за 2009 г. по предварителни оценки и 1,4 през 2008 г. МВФ, World Economic Outlook (База данни от прегледа на световната икономика), октомври 2009 г.

⁽¹²⁾ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ca.html>.

⁽¹³⁾ Източник: Испански институт по външна търговия (ICEX).

⁽¹⁴⁾ Евростат.

4.6 Досегашните двустранни отношения между ЕС и Канада се базират основно на следните инструменти:

- Рамковото споразумение за икономическо и търговско сътрудничество от 1976 г.;
- Трансатлантическата декларация от 1990 г., с която се създаде институционалната рамка на срещите на върха „ЕС-Канада“ и на срещите на министрите;
- Плана за действие и Политическата декларация за отношенията между ЕС и Канада от 1996 г., която се състои от три основни раздела: икономически и търговски отношения, външна политика и политика на сигурност и транснационални въпроси;
- на срещата на високо равнище в Отава през март 2004 г. беше приета нова Програма за партньорство, с която отношенията бяха разширени, така че да обхванат редица незагледани дотогава области (международна координация, съвместно участие в мироопазващи мисии, сътрудничество за развитие, научно сътрудничество, правосъдие и външни работи и др.) и беше одобрена нова рамка за преговори по Споразумението за насърчване на търговията и инвестициите (ТІЕА).

4.7 Следва да се отбележи, че в общи линии отношенията между Канада и ЕС са отлични. Основните въпроси, по които съществуват политически различия между Канада и ЕС, са въпросите, свързани с Арктика, европейската забрана за търговия с тюленови продукти и изискването за визи от страна на Канада за някои държави-членки на ЕС.

От една страна предстоящото отваряне на плавателни пътища в Арктика поражда серия от въпроси, свързани със суверенитета, тъй като досега не е била обмислена възможността за евентуално търговско експлоатиране на този район. Смята се, че в региона биха могли да се съдържат 20 % от световните запаси от нефт и газ, наред с възможността за откриване на нови, много атрактивни алтернативни търговски пътища. Липсата на законодателство или многостранна уредба е въпрос, който трябва да бъде разгледан в средносрочен план, преди да възникнат разногласия или спорове относно суверенитета на тази територия. През декември 2009 г. Съветът на ЕС определи три основни цели за политиката на ЕС във връзка с Арктика: 1) защита и опазване на Арктика в съгласие с местното население; 2) насърчване на устойчивото използване на ресурсите и 3) принос за подобряване на многостранното управление на Арктика, въз основа на Конвенцията на ООН по морско право (UNCLOS).

От друга страна Канада изисква визи за гражданите на Чешката република, Румъния и България, аргументирайки се със злоупотреби при подаването на молби за убежище от граждани на горепосочените страни. Като се има предвид, че визовата политика на ЕС се основава на реципрочност, е необходимо да се намери спешно решение, преди ЕС да бъде принуден да вземе подобни мерки. България и Румъния вече полагат усилия за изпълнението на определените от Канада критерии за отмяна

на визовия режим. Що се отнася до Чешката република, Канада все още не е определила конкретни мерки за премахването на визите. Канада обосновава действията си с липсата на защита срещу фалшиви молби за убежище. Всъщност в момента се подготвя реформа на законодателството, но ще е необходимо време преди тя да стигне до парламента.

4.8 В този смисъл ЕИСК приветства резултатите от неотдавнашната среща на върха ЕС-Канада, проведена на 6 май 2010 г., на която лидерите поеа ангажимент за разрешаване на този проблем и смята, че намерението на канадската страна да преразгледа своята политика в областта на убежището следва да допринесе в положителна посока за улесняването на разрешаването на въпроса с визите за всички граждани на ЕС.

5. Оценка на Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между ЕС и Канада

5.1 На 6 май 2009 г., на срещата на високо равнище ЕС-Канада в Прага, бяха започнати преговори за сключването на Всеобхватно икономическо и търговско споразумение.

5.2 Според проучване на разходите и ползите от по-тесно икономическо асоцииране между ЕС и Канада, проведено съвместно от ЕС и Канада, и за двете страни би било по-изгодно да се премахнат митата, да се либерализира търговията с услуги и да се намалят някои от немитническите бариери за стоки и инвестиции.

5.3 Според гореспоменатото проучване най-подходящите за включване в споразумението области са: търговията със стоки, санитарните и фитосанитарните въпроси, техническите бариери пред търговията, улесняването на търговията, митническите процедури, трансграничната търговия с услуги, инвестициите, обществените поръчки, регулаторното сътрудничество, интелектуалната собственост, свободното движение на хора, политиката в областта на конкуренцията, институционалните ангажименти и разрешаването на спорове, както и устойчивото развитие. Най-важните въпроси, които ще бъдат разгледани по време на преговорите, са нетърговските бариери и регулирането.

5.4 Либерализирането на търговията със стоки и услуги между двете страни би могло да доведе до потенциално увеличаване на двустранния търговски обмен с 20 %. Освен това се счита, че седем години след влизането в сила на споразумение с гореспоменатите характеристики ЕС ще увеличи реалните си приходи с 11,6 млрд. евро, а Канада с 8,2 млрд. евро. Към 2014 г. общият износ от ЕС за Канада би се увеличил с 24,3 % или със 17 млрд. евро, а канадският износ за ЕС - с 20,6 % или 8,6 млрд. евро.

5.5 Според проучването съществува възможност за разширяване на сътрудничеството чрез партньорство в областта на науката и технологиите посредством обща програма за изследвания, най-вече в стратегически области като енергетика и околна среда, чисти възлища и улавяне и съхранение на въглерод, биоенергия и производство на електроенергия и интелигентни електроенергийни мрежи.

5.6 Други области за укрепване на сътрудничеството в рамките на Споразумението биха могли да бъдат, наред с другото, сигурността, въпроси, свързани със социалната сигурност, система за сътрудничество за признаване на квалификациите и сътрудничеството в рамките на Организацията за риболов в северозападната част на Атлантическия океан.

5.7 От търговска гледна точка митническите аспекти изглеждат не представляват проблем за преговорите. Ключов аспект при преговорите ще бъде хармонизирането на законодателството, тъй като с развитието на икономиката по посока на услугите и чуждестранните инвестиции регулаторната рамка придобива по-голямо значение от всякога. Но в тази връзка системата на споделени законодателни правомощия между федералната държава, провинциите и териториите би могла да представлява пречка при преговорите по споразумението.

5.8 В този смисъл на провинциите по изключение се разрешава пряко включване в процеса на преговорите, тъй като ЕС желае да може да разчита на тях. Отговорността за преговорите се носи от представителя на федералното правителство, но биха могли да възникнат разногласия в области на споделени или изключителни правомощия между провинциите или с федералното правителство.

5.9 В Канада не съществува истински единен пазар. Както федералното правителство, така и провинциите разбират необходимостта от създаването на вътрешен пазар, но за момента съществува само силна политическа воля. Разбира се, световната икономическа криза подтикна Канада да сключи споразумение възможно най-бързо, което би ѝ позволило да диверсифицира външните си пазари отвъд САЩ.

5.10 Що се отнася до по-чувствителните сектори, най-проблематичният търговски въпрос между ЕС и Канада е автомобилният сектор. В замяна на това отношенията в риболовния отрасъл са добри и той няма да бъде доминираща тема в преговорите. По отношение на енергетиката ЕС иска да диверсифицира своите енергийни доставчици. В този смисъл се предвижда договарянето на специално споразумение за енергетиката, но за момента това е само предложение. Други сектори, в които европейските предприятия срещат проблеми, когато става въпрос за търговия в Канада, са авиацията, банковото дело и обществените поръчки. ЕС и Канада се различават и по отношение на вижданията си за географските указания и селскостопанските въпроси.

5.11 От екологична гледна точка на федералното и провинциалните правителства все още предстои да разработят обща позиция по въпросите, свързани с околната среда, по-специално по отношение на емисиите на парникови газове. Провинциите заемат различни позиции по този въпрос. Докато Квебек, Онтарио, Британска Колумбия и Манитоба участват в Западната инициатива за климата и предприемат мерки за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него, Албърта и Нюфаундленд, чиито икономики зависят до голяма степен от производството на нефт, не са страни по нея. По този въпрос не е постигнат напредък и е малко вероятно тази част от преговорите да приключи с обвързващо споразумение в това

отношение, което в никакъв случай не трябва да води до възприемане на позиции, създаващи условия на неравнопоставеност за европейските предприятия и намаляващи тяхната конкурентоспособност. Все пак Канада поема ангажимент за инвестиране в технологии за чиста енергия и установяване на двустранно сътрудничество в областта на стратегия за ядрената енергия.

6. Позициониране на гражданското общество по отношение на споразумението ЕС-Канада

6.1 Работодателите

6.1.1 Европейските работодатели (BUSINESSEUROPE) искат премахване на митническите и немитническите бариери, без да се изключва никоя тарифна позиция; много по-голям достъп до обществените поръчки на всички равнища (национално и поднационално); ангажимент за сближаване на регулаторната уредба в приоритетните сектори; по-силна защита на интелектуалната собственост (включително и защитата на наименованията за произход, най-вече по отношение на алкохолните напитки); механизъм за разрешаване на спорове и по-голяма трудова мобилност, включително взаимно признаване на квалификациите на служителите и на някои професии като медицински сестри и адвокати.

6.1.2 Споразумението открива нови възможности за търговия между двама партньори, които имат сходни равнища на развитие и позиции по отношение на търговската политика. Просперитетът им е тясно свързан с икономическа политика на либерализиране на търговията и привличане на преки чуждестранни инвестиции. Днес е по-важно от всякога пазарите да останат отворени, тъй като това е важен стимул за конкуренцията, иновациите и растежа.

6.1.3 Бизнес средите разчитат на върховенството на многостранните търговски правила за регулирането на международната търговия, но смятат също, че може да се отиде по-далече посредством по-амбициозни двустранни споразумения, които да позволяват постигане на по-бърз напредък при премахването на пречките пред търговията, по-специално немитническите бариери, търговията с услуги и инвестициите.

6.1.4 Едно амбициозно и задълбочено споразумение между ЕС и Канада ще се отрази благоприятно върху укрепването на икономическите отношения между двете страни, които през последните години се задълбочиха не само посредством износа, но и чрез по-комплексни операции в сектора на услугите и установяването на предприятия.

6.1.5 Споразумението ще даде тласък за увеличаване на двустранните икономически и търговски потоци. Преговорите трябва да доведат до създаването на възможности за търговия в сектори, в които предприятията безспорно са доказали своята конкурентоспособност на световния пазар, като енергетиката, по-специално в частта за възобновяеми източници, управлението на инфраструктурата, финансовите услуги, строителството, услугите и технологиите, свързани с околната среда и телекомуникациите.

6.1.6 Крайната цел е да се създадат повече възможности с по-малко пречки, т.е. да се предложат нови възможности за търговия на предприятията посредством премахването на пречките пред износа на стоки, услуги и капитали.

6.1.7 Споразумението ще допринесе по решаващ начин за по-доброто интегриране на икономиките на Европейския съюз и Канада, като спомогне за икономическото възстановяване на двете страни в период на криза посредством разширяването на търговските и инвестиционните потоци.

6.1.8 Международната търговия може и трябва да играе важна роля на двигател на растежа и развитието в световен план и затова търговската политика, посредством отварянето на пазарите, трябва да бъде важна част от икономическата политика на ЕС.

6.2 Синдикатите

6.2.1 Европейските и международните синдикати (EPSU – Европейска синдикална федерация на работещите в сектора на обществените услуги, ETUC – Европейска конфедерация на профсъюзите, ITUC – Международна конфедерация на профсъюзите) формулираха своите препоръки относно правата на работниците и спазването на основните трудови конвенции на МОТ: № 98 (относно колективното трудово договаряне), № 138 (относно минималната възраст за приемане на работа), № 94 (относно трудовите клаузи в договорите за обществени поръчки) и № 29 (за принудителния или задължителен труд), както и относно други компоненти на достойния труд. Те отправят искане за редовни доклади за напредъка в изпълнението на горепосочените ангажменти и от двете страни. В този дух те припомнят, че Канадският конгрес на труда често подава жалби пред МОТ за неспазване на трудовите конвенции на провинциално равнище в Канада. Всъщност, въпреки че федералните закони гарантират на работниците правото на сдружаване, различни правни режими в провинциите налагат ограничения на синдикалните права в цялата страна, пораждайки критики от страна на МОТ.

6.2.2 И двете страни трябва да се ангажират да спазват насоките на ОИСР относно мултинационалните предприятия и Тристранната декларация на МОТ относно мултинационалните предприятия и социалната политика и да не занижават трудовите стандарти с цел привличане на чуждестранни инвестиции.

6.2.3 Европейската конфедерация на профсъюзите ETUC би желала да види в споразумението солидна глава относно устойчивото развитие, включително и обвързващ механизъм, който да гарантира прилагането на основните трудови конвенции.

6.2.4 От друга страна EPSU иска споразумението да защитава настоящите и бъдещите обществени услуги, което изисква да се гарантира регулиране на национално равнище.

6.2.5 Що се отнася до канадските синдикати, Канадският конгрес на труда настойчиво подкрепя използването на обществените поръчки за постигането на целите на социалното, екологичното и икономическото развитие и затова се противопоставя на отварянето на обществените поръчки за предприятия, притежавани от федералното и провинциалните правителства.

6.2.6 ККТ е особено загрижен относно възможни конфликти на интереси между инвеститорите и държавата, които могат да застрашат обществените услуги и вътрешното регулиране, както и относно последиците от прекалената защита на интелектуалната собственост, особено по отношение на цените на фармацевтичните продукти.

6.2.7 Следва да се създаде обвързващ механизъм, посредством който организациите на работодателите и на работниците и в двете страни да могат да отправят искания за действия от страна на правителствата.

6.2.8 Синдикатите отправят искане за създаването на Форум за търговия и устойчиво развитие, който да консултира работниците, работодателите и останалите организации на гражданското общество по балансиран начин. Понастоящем канадските профсъюзни организации твърдят, че процесът на консултации представлява по-скоро интересите на бизнеса.

6.2.9 Освен това те отправят искане и за солидни клаузи по отношение на многостранните споразумения относно околната среда, включително и Протокола от Киото. Според тях тази глава следва да включва спазване на конвенциите за правата на човека, в това число и тези за политическите и гражданските права, тъй като това е тясно свързано със социалното измерение на устойчивото развитие.

6.3 Различни дейности

6.3.1 Според селскостопанския сектор преговарящите в ЕС следва да вземат под внимание чувствителните продукти в тази област. По отношение на правилата за произход се препоръчва да се използва като модел споразумението с Южна Корея. От особено важно значение е млечният сектор и се очаква споразумението да създаде нови пазарни възможности за европейските производители. В сектора на месо производството интересите на ЕС се фокусират върху защитата на отрасъла и производителите настояват за квоти за свинско и птиче месо, яйца и производни на яйцата продукти. Секторът на житните култури също има твърде ясно изразени интереси, по-специално по отношение на житото, и се противопоставя на увеличаване на канадската квота. Би било целесъобразно канадското правителство да уведоми Световната търговска организация за онези нормативни актове, които могат да представляват пречки за търговията, така че Комисията за техническите пречки пред търговията да може да анализира тяхната съвместимост, както в случая с канадския закон С-32 относно съставките на тютюневите продукти.

6.3.2 Що се отнася до образованието и обучението, ЕИСК припомня, че възможностите за сътрудничество между ЕС и Канада в тази област се споменават в общата декларация от ноември 1990 г. През 2006 г. ЕС и Канада разшириха споразумението, така че за периода 2006-2013 г. то да обхваща и висшето образование, обучението и младежта. Следователно става въпрос за първото двустранно споразумение, подписано от ЕС, в което се споменава сътрудничество в подкрепа на младежта извън висшето образование. Въпреки това изглежда че за него не са били заделени съответните средства. ЕИСК отправя искане тези мерки да получат подходящо финансиране и да се окаже финансова помощ на многобройните социални работници, които работят с деца и младежи в ЕС и които биха били готови да работят в рамките на обмен на опит и съвместни дейности със сходни организации в Канада.

7. Позицията на Европейския икономически и социален комитет относно Всеобхватното икономическо и търговско споразумение

7.1 ЕИСК подкрепя увеличаването и либерализирането на търговския обмен и в този смисъл приветства започването на преговорите по споразумението ЕС-Канада. Въпреки това изразява съжаление относно провала на преговорите от Кръга Доха, припомня предпочитанията си към многостранния подход и отхвърля търговския протекционизъм.

7.2 ЕИСК подкрепя всяка мярка, насочена към разрешаване на малкото на брой различия, които все още съществуват по двустранни въпроси (достъпът до Арктика, изискването за визи, търговията с тюленови продукти) и припомня значението на това споразумение за улесняването на търговския обмен на ЕС с целия северноамерикански регион в рамките на NAFTA. В този смисъл Комитетът препоръчва да се гарантира адекватно проследяване от

Европейския парламент на всички етапи на преговорите по споразумението, като по този начин се улесни окончателното му приемане от парламента.

7.3 ЕИСК приветства отличните отношения между ЕС и Канада и насърчава и двете страни да използват тези отношения за укрепване на съюзи с многостранна насоченост в политическата област, по-специално решителни действия и конкретни мерки в подкрепа на световното икономическо възстановяване и други като неразпространението на ядрени оръжия, изменението на климата и съвместното управление на кризи (мироопазващи мисии, природни бедствия).

7.4 ЕИСК защитава категорично модела на европейския социален и граждански диалог. Ето защо изтъква необходимостта социалните партньори и организираното гражданско общество да бъдат изслушани, включени и привлечени за участие в процеса на преговорите по споразумението и в последващото му прилагане.

7.5 ЕИСК смята, че в бъдещото споразумение следва да се обмисли създаването на Съвместен консултативен комитет ЕС-Канада, съставен от представители на организираното гражданско общество. Неговата задача би била насърчаване на диалога и сътрудничеството по икономическите, социалните и екологичните въпроси в отношенията между ЕС и Канада, които могат да изникват в рамките на прилагането на споразумението. При липсата на институционален партньор, представляващ канадското организирано гражданско общество, ЕИСК предлага съвместно с канадските организации на гражданското общество да се проучи най-добрият начин за определяне на участието в бъдещия комитет.

Брюксел, 16 септември 2010 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI